

Presentació

Antonio Baile – President de la Coordinadora Estatal de Comerç Just

Benvolgut/da amic/amiga del Comerç Just

Benvingut a aquesta nova entre de l'informe *El Comerç Just a Espanya*. Aquesta edició és la primera que edita en solitari la Coordinadora Estatal de Comerç Just. Esperem que estigui a l'alçada del testimoni que ens precedeix i, sobretot, de les expectatives i desafiaments als quals ens enfrontem.

Vagi per endavant el nostre agraïment a l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID), que amb el seu finançament ha fet possible aquesta publicació, en una nova mostra del decidit suport institucional donat al Comerç Just com a eina al desenvolupament per a la millora econòmica i laboral de les i els productors del Sud.

No ens oblidem tampoc de les 34 organitzacions que conformen la Coordinadora Estatal de Comerç Just. Són elles les qui estan darrere d'aquesta publicació i les que, amb la seva tenacitat i esforç quotidià, donen vida i sentit a la Coordinadora i sostenen el moviment per un Comerç Just en el nostre país. La seva pluralitat és la nostra riquesa, la seva feina és la nostra raó de ser.

A dia d'avui aquest informe constitueix la publicació de referència per al moviment del Comerç Just a l'Estat espanyol. La nostra intenció no és cap altra que reforçar aquesta condició, aportant llum sobre nombrosos, diferents i nous aspectes d'aquesta forma alternativa de comerciar amb justícia. Des de l'humilitat de saber-nos un moviment encara petit i amb la potencialitat que ens atorga formar part d'una alternativa més àmplia que lluita per construir un món més just, humà i sostenible. Sense cap altra pretensió que contribuir amb aquest informe a sumar una nova peça a l'amplíssima i diversa caixa d'eines amb la qual interpretar el món per incidir en ell.

Un món que en els últims anys s'ha vist colpejat per una de les pitjors crisis internacionals recents. Una crisi inicialment financera, després econòmica, però també climàtica, energètica, alimentària... Una crisi sistèmica i multidimensional fruit d'un sistema econòmic globalitzat de producció, distribució i consum que des del moviment per un Comerç Just venim denunciant des de fa més de 40 anys. Una crisi de la qual el mateix Comerç Just no ha quedat exempt; les conseqüències de la qual vivim a diari les i els consumidors del Nord, les botigues i importadores de Comerç Just i, sobretot, les i els productors del Sud, per als quals aquesta crisi actual se suma a la crisi endèmica que pateixen i combaten des de fa dècades a través d'iniciatives concretes que

anteposen l'equitat, la sostenibilitat i la justícia social per sobre dels interessos econòmics. Perquè les nostres vides i el Planeta valen més que els seus beneficis.

Des de l'esclat de la crisi internacional, i en par com a resposta, a la Coordinadora Estatal de Comerç Just hem aconseguit avançar en la consolidació d'aquest model alternatiu i consum en el nostre país. A principis de 2011 vam aprovar un nou sistema d'afiliació destinat a acreditar organitzacions de Comerç Just a partir d'una sèrie de criteris objectius i rigorosos. Aquesta fita suposa un pas endavant fonamental destinat a augmentar la confiança de la ciutadania en el Comerç Just, en un context marcat per la irrupció creixent de nous actors i pràctiques comercials nascudes a l'escalf del "consum responsable". Aquest interès, demanda i oferta creixents de productes que integren, en la seva producció, distribució i/o consum, criteris de justícia social o sostenibilitat, representa, sense cap mena de dubte, una notícia positiva i encoratjadora, independentment que les organitzacions membre de la Coordinadora no siguin darrere de tots aquests canals de distribució. D'alguna manera, sembla que comencem a recollir, en sentit ampli, els fruits de més de quinze anys de feina de difusió i sensibilització realitzat des de les organitzacions de la Coordinadora Estatal, pioneres del Comerç Just i del consum responsable en el nostre país. Estarem atents als reptes, dificultats i potencialitats que comporti aquesta diversitat creixent, sense més proselitisme que el de seguir sumant forces al moviment global per la justícia social, de la que només en som una part.

En el pla internacional, entitats com l'Organització Mundial del Comerç Just (WFTO, de la qual en forma part la Coordinadora Estatal, tant a nivell europeu com global) segueixen consolidant-se com espais de trobada i convergència a escala regional i internacional. Davant una crisi global i un fenomen de dimensions planetàries com és el comerç internacional (tant just com convencional), les anàlisis compartides, les respostes coordinades i les iniciatives conjuntes resulten imprescindibles. I si hi ha alguna cosa que ens deixa en positiu aquesta crisi, més enllà dels seus desastrosos impactes, és la rabiosa vigència d'una denúncia inexcusable de l'actual sistema econòmic i comercial internacional, i la cada vegada més necessària aposta decidida per altres formes de produir, comerciar i consumir. Seguim, doncs, teixint aliances cada vegada més sòlides que ens permetin avançar conjuntament en la denúncia d'un sistema comercial globalitzat regit per injustes normes i regles al servei dels interessos del capital privat transnacional, i en la construcció d'una alternativa real a escala mundial que inclogui el Comerç Just entre els seus pilars.

Amb aquest informe busquem donar llum a aquesta doble conseqüència de la crisi: els seus múltiples impactes i la ja esmentada i cada vegada més apressant necessitat de dissenyar i construir alternatives al sistema de producció i comerç que els ha provocat. Per a això, la publicació s'estructura al voltant de tres grans capítols. El primer es correspon amb l'habitual informe quantitatiu, en el qual es desgranen les vendes de productes de Comerç Just realitzades per les importadores membre de la Coordinadora Estatal, complementat amb una anàlisi sectorial a partir de les vendes de productes amb la certificació Fairtrade realitzades per altres entitats de caràcter privat; incloem a més un balanç i perspectives després dels gairebé tres anys de crisi. El

segon capítol se centra en els impactes de la crisi per al Comerç Just, combinant una anàlisi centrada en el consumidor responsable en el Nord, amb tres mirades des d'Àsia, Àfrica i Amèrica Llatina a mans d'organitzacions productores.

Per acabar, un tercer capítol que busca establir un pont o diàleg obert entre el Comerç Just i altres àmbits i temàtiques (finances ètiques, desenvolupament econòmic) per pensar col·lectivament alternatives a l'actual sistema econòmic i anar més enllà de l'anàlisi concreta de la crisi actual. En aquest, hem inclòs el posicionament aprovat a principis de 2011 per la Coordinadora Estatal de Comerç Just al voltant dels acords comercials actualment en negociació entre la Unió Europea i diversos països en desenvolupament. De l'eventual firma d'aquests acords de llibre comerç en les condicions actualment proposades dependrà que, una vegada superada la crisi econòmica actual, milions de persones arreu del món segueixin atrapades en un model comercial global que les condemna a una crisi sistèmica permanent. Si la fi última del Comerç Just és millorar la qualitat de vida dels i les productores, des de la Coordinadora Estatal no podem deixar de denunciar decididament els passos donats en contra d'aquest objectiu. L'estat actualment obert de les negociacions justifica la seva vigència i el necessari debat i actuació al voltant d'aquesta problemàtica, una altra cara de la mateixa moneda a la qual aquesta publicació pretén aportar llum.

Bona lectura!

Coordinadora Estatal de Comercio Justo
C/ Santísima Trinidad, 30 1º 8 28010 Madrid
91 299 38 60 estudios@comerciojusto.org
www.comerciojusto.org